

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIX, broj 32

8. kolovoza 2019.

cijena 200 Ft

Gradišćanski ambasadori „Po staza naših starih“ u Koljnofu

II. turnus državnih jezičnih kampova
I. – IV. stranica

Izbori 2019.

3. stranica

Hrvatski kulturno-jezični kamp

7. stranica

Komentar

Stiskanje žalosti

U ovo ljetno vrime na području Gradišća smo slavili skupa s dva jubilara, Gospodini u pravom smislu riči. Ivan Šneller je podilio dijamantnomašni blagoslov u ljubljenu Petrovom Selu, a na Undu smo bili pozvani na orijaško slavlje dr. Antona Kolića, koga su pred pedesetimi ljeti poslali u Božju službu. Dokle smo drugi dan hodočastili u Koljnof k Črnoj Madoni, hrvatske visti ORF-a dali su nam na znanje, kako nam je prošao u vjekovječnost plajgorski slavuj Anton Slavić, farnik u tudjini. Više-manje su poznati teški životni puti zgora spomenutih duhovnikov, ali kako smo to doznali, znamda i na veliko presenećenje, na Slavićevom sprohodu od školskoga tovaruša dr. Nikole Benčića, za vrime peštanske i pečuške studije plajgorskoga sina je najvjerojatnije „zganjala“ ugarska tajna služba i zbog pjesam vjerskoga, domoljubnoga karaktera, a kad je postao duhovnik u Nimškoj, med djelatniki iz bivše Jugoslavije, UDBA (zloglasna tajna služba za vrime Jugoslavije) je o njemu gustokrat proizvodila izvješćaje i za Beograd. To je još i za nas nepojmljivo, a kako bi to mogla zamisliti današnja generacija, u koj neki mladi studenti notorično tvrdu da ov današnji sistem je ravan diktaturi. Kako je mogao jedan skroman, tih Gradišćanac u svojemu poslanstvu postati cilj špijunske organizacije, za što pak smimo doznati samo za njegovom smrću i pravoda samo po otpiranju tih aktov?! Ako ti uopće budu ikada otvoreni. Anton Slavić u sebi je nosio cijelu turobnu sudbinu rastiranih, bižećih, poniženih, ranjenih, pogaženih, othićenih, desetljeća dugo zanemarenih... Ganutljivo je reagirao na Domovinski boj, na neprijateljsku agresiju nad njegovim narodom: „Zač je dano Hrvat, / Progonjen biti na svom vlašćem tlu?“. „Preveć je bilo krvave prošlosti, / Kada su nas klali prez svake milosti...“ I po ovi štrofa sudeći je i on sam iskao odgovore na tu tešku i strašnu sudbinu Hrvatov, ka je bila u tugi, neimanju tako pofušano bogata. Iako u tudjini, iako daleko od stare domovine, daleko od svojega rodnoga praga Plajgora, prošao nam je još jedan Hrvat, strastven u duši, od milijun ran goručij pjesnik. Mučenik u tišini, ki počiva po svojoj volji u tudjoj zemlji. Kako nas ne bi stiskala žalost i tuga zbog otpušćenih prilikov da ga nismo znali upoznati još bolje, još dibleje, dovoljno...

Tiho

Glasnikov tjedan

Znate, kada neku vijest donese neka državna izvještajna agencija, onda se ona širi po svim portalima koji imaju pristup njoj ili se kopira i raznosi na sve strane kako na novinske web-stranice tako na društvene mreže. Tako je bilo i 10. srpnja na dan rođenja, prigodom 163. obljetnice jednog od najvećih svjetskih znanstvenika Nikole Tesle. Prvi je napis objavio 9. srpnja portal rtv.rs. Dan kasnije Hina donosi: „Srpska manjina u Mađarskoj nezadovoljna je što se u mađarskim udžbenicima povijesti Nikola Tesla predstavlja kao znanstvenik hrvatske pripadnosti i namjerava tražiti ispravku takve tvrdnje, javlja u srijedu Radio-televizija Vojvodine (RTV).“

„Tesla je fizičar, pronalazač i elektroinženjer hrvatskog podrijetla“, prenosi RTV dio teksta iz udžbenika „Povijesti“, u izdanju Nacionalnog zavoda za izdavanje udžbenika.

„S tim problemom se, u stvari, suočavamo već desetljećima, pa smo svojedobno, među više uglednih Srba, našu školu nazvali baš po Nikoli Tesli, kako to ne bi učinila hrvatska zajednica u Mađarskoj“, izjavila je ravnateljica vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakčkog kolegija „Nikola Tesla“ u Budimpešti Jovanka Lastić.

Prema njezinim riječima, „sama obrazovna ustanova malo toga može učiniti da se propust ili greška ispravi, s više uspjeha može nastupiti Samouprava Srba u Mađarskoj, ali bi i matična država trebala jasno ukazati na činjenice o podrijetlu čuvenog znanstvenika“.

„Kao član Nacionalnog vijeća za izdavanje udžbenika na sljedećoj sjednici ću iznijeti svoje stajalište o ovom problemu, ali ne znam koliki će biti odjek, s obzirom na jak lobi i utjecaj hrvatske zajednice u Mađarskoj“, dodala je Jovanka Lastić.

RTV prenosi podatke s „Wikipedije“ na mađarskom jeziku na kojoj piše da Nikola Tesla „Srbin rođen 10. srpnja 1856. godine u pravoslavnoj, svećeničkoj obitelji u Smiljanu, u Lici, tada u Habsburškoj Monarhiji, a kasnije postao srpsko-američki znanstvenik svjetskog glasa.“

Hrvatska, dodaje se u prilogu RTV-a, ne želi se odreći ugleda i slave nenadmašnoga pronalazača.

„U Zagrebu je u studenom 2017. otvorena izložba „Nikola Tesla – mind from the future“ (Nikola Tesla, um iz budućnosti), koja je koncem svibnja ove godine preseleljena u Budimpeštu, grad gdje je mladi stručnjak došao (1881.) i nekoliko mjeseci

radio u jednoj telefonskoj kompaniji“, navodi se u prilogu.

Hina donosi kako prema popisu stanovništva u Mađarskoj 2011. godine, prema podatcima s Wikipedije, u njoj živi 10 038 Srba, od čega 3708 osoba smatra srpski svojim materinskom jezikom, premda 5713 građana Mađarske navodi da se u obitelji ko-

risti srpskim jezikom.

Hina ne prenosi iz RTV napisa ovo: Da se radi o dugogodišnjem sporu, potvrdio je za RTV i nastavnik istorije u toj školi Alen Nađ. „Srpsko poreklo Tesle je nesporno, što potvrđuje niz istorijskih činjenica, a u vreme kada je on rođen, Hrvatska nije ni postojala, već je to bila spoljna granica Habsburške Monarhije, takozvana krajina“, ukazao je Nađ.

Hina zaključuje kako je Nikola Tesla bio hrvatski i američki znanstvenik i izumitelj podrijetlom Srbin iz Hrvatske.

O tempora, o mores, što bi zaključio Nikola Tesla. Nije sve slučajno što dokazuje i vijest od 9. srpnja kako je u Memorijalnom centru Nikole Tesle u Smiljanu potpisana povelja o započinjanju postupka potvrđivanja projekta „Nikola Tesla Network – Mreža Nikole Tesle“ pri Institutu za kulturne rute Vijeća Europe, dok Ministarstvo turizma tom prilikom ističe kako je Tesla fizičar i izumitelj čije ime, diljem svijeta izaziva pozornost i poštovanje koje neprekidno raste, pa se taj oznak (brend) mora iskoristiti u predstavljanju Hrvatske, njezine baštine i vrijednosti.

Branka Pavić Blažetin

„U Memorijalnom centru Nikole Tesle u Smiljanu potpisana povelja o započinjanju postupka potvrđivanja projekta „Nikola Tesla Network – Mreža Nikole Tesle“ pri Institutu za kulturne rute Vijeća Europe.“

Izbori 2019.

Narodnosni izbori za zastupnike mjesnih, područnih i državnih samouprava

Predsjednik Mađarske uskoro bi mogao raspisati izbore za mjesne, područne i državne narodnosne samouprave. Ako bi izbori bili 6. listopada, onda bi najranije mogli biti raspisani 8. srpnja. Ovdašnji Hrvati u Mađarskoj mogu održati izbore u 136 naselja diljem Mađarske. Istodobno će se održati izbori za mjesne, područne (županijske) i državne samouprave. Kada predsjednik Mađarske János Áder raspiše izbore za mjesne samouprave, onda Državno izborno povjerenstvo može raspisati izbore za zastupnike narodnosnih samouprava.

Prema temeljnom zakonu (ustavu), izbore za zastupnike i načelnike mjesnih samouprava treba održati u listopadu. Prema odredbama Zakona o provedbi izbora, oni se moraju raspisati tako da dan izbora bude 70. do 90 dana poslije raspisivanja. Ako bi izbori bili 6. listopada, onda bi najranije mogli biti raspisani 8. srpnja. Budući da je to spomen-dan aradskih mučenika, malo je vjerojatno da će predsjednik Mađarske izbore raspisati za taj dan. Mogući su još datumi 13., 20. ili 27. listopada, dakle zadnji dan kada se oni mogu raspisati jest 18. kolovoza.

Izbori za zastupnike narodnosnih samouprava moraju se održati na isti dan s općim izborima za mjesne samouprave. Izbore ne raspisuje predsjednik Mađarske, nego Državno izborno povjerenstvo (DIP), najkasnije 75 dana prije održavanja izbora. Sukladno zakonskim odredbama, narodnosni izbori neće se održati u svakom naselju. Oni se mogu raspisati samo u naseljima gdje se prigodom posljednjeg popisa pučanstva (2011.) najmanje 25 osoba izjasnilo pripadnikom dane narodnosti. DIP će navesti imena naselja i županije u kojima će raspisati narodnosne izbore. Odredit će i to koliko preporuka moraju prikupiti kandidati i liste da budu uzeti u registar. Izbore za državne narodnosne samouprave raspisat će se za svih 13 narodnosti u Mađarskoj. Prema popisu pučanstva iz 2011. godine, DIP bi trebao raspisati narodnosne izbore u 2715 naselja, ali će se izbori održati samo ondje gdje se kandidira najmanje tri odnosno pet kandidata, te svi prikupe najmanje pet preporuka. Jedan pripadnik dane narodnosti može podupirati i više kandidata.

Najveći broj izbora za mjesne narodnosne samouprave raspisat će se za romsku narodnost, a najmanji za slovensku. Za bugarsku 37, za grčku 36, za hrvatsku 136, za poljsku 53, za njemačku 547, za armensku 33, za rumunjsku 168, za rusinsku 44, za srpsku 63, za slovačku 158, za ukrajinsku 47. Izbori za mjesne, područne (županijske) narodnosne samouprave održat će se na isti dan. Na županijske i državne liste mogu glasovati i oni registrirani birači (na popisu birača pojedine narodnosti) koji žive u naseljima – jer nije bilo najmanje 25 pripadnika narodnosti prigodom posljednjeg popisa pučanstva – gdje se ne mogu raspisati izbori za mjesne narodnosne samouprave. Prije pet godina od 2715 raspisanih mjesnih izbora, održati se moglo samo 2146.

Nije održano 569 mjesnih izbora za narodnosne samouprave, jer ili nije bilo onoliko kandidata koliko je bilo potrebno, ili pak nije bilo registriranih birača.

U naseljima gdje je na popisu narodnosnih birača registrirano manje od sto osoba, bira se, kao i do sada, 3 zastupnika, a u naseljima gdje je više od sto registriranih, umjesto 4, bira se po-

novno 5 zastupnika. U područne narodnosne samouprave, kao i prije, bira se 7 zastupnika, a u državne broj se određuje prema broju registriranih birača. Ako je manje od pet tisuća registriranih na popisu narodnosnih birača, bira se 15, ako je više od pet tisuća, a manje od deset, bira se 23, ako je više od deset tisuća registriranih, bira se 31, ako je više od dvadeset i pet tisuća registriranih, bira se 39, a ako je više od pedeset tisuća registriranih, bira se 47 zastupnika. Najvjerojatnije Skupština Hrvatske državne samouprave umjesto dosadašnjih 23, od novih izbora imat će 31 člana.

Pripremio: S. B.

LAKITELEK

Tamošnje Narodno sveučilište te Zaklada za istraživanje i naobrazbu istočne i srednje europske kulture te Savez mađarskih pisaca i ove godine održavaju Kamp prevoditelja koji nosi ime spisatelja Lászlóa Németha. Kamp se održava od 18. do 25. kolovoza na Narodnome sveučilištu u Lakiteleku, a kojem će sudjelovati mladi prevoditelji ispod 35 godina iz redova prevoditelja jezika susjednih država. Kako nas je obavijestio stručni voditelj Kampa Csaba Kiss Gy., u Kampu će sudjelovati i polaznici iz redova hrvatske zajednice, koji će slušati predavanja o kulturi, književnosti naroda srednje Europe, te upoznati se s teorijom i praksom prevođenja.

HARKANJ

U sklopu završnog dijela ljetnog niza Harkanjsko glazbeno kupalište, 27. srpnja priređena je Hrvatska večer na trgu ispred tamošnjega doma kulture. Nastupio je poganski Ženski pjevački zbor Snaše, viljevski KUD (Hrvatska), a na zabavi je svirao Tamburaški sastav Podravka.

Pri kraju petogodišnjeg mandata – predsjednik HDS-ove Skupštine Ivan Gugan *(nastavak intervju a iz Hrvatskog glasnika broj 31. str. 4.-5.)*

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

▮ *Iz proračunu se ulagalo i u poduzeća čiji je vlasnik HDS. Danas HDS ima tri poduzeća. Ona nisu ustanove, dva od njih su neprofitna, Hrvatsko kazalište Pečuh i Croatica Nonprofit Kft., a Zavičaj d. o. o. poduzeće je koje djeluje u Republici Hrvatskoj. Njihov je status i zadatak drugačiji od statusa i zadataka ustanova.*

– To su tri posebne priče. Croatica se preselila u drugu zgradu, tu je poduzeće uštedjelo stotinjak milijuna forinta, vratilo je dug Hrvatskoj državnoj samoupravi. Mislim da će se polako snaći u novoj zgradi, i da će jednako tako uspješno djelovati kao i do sada u bivšim prostorima. Što se tiče Paga, tamo je uloženo oko pedeset milijuna forinta iz mađarskoga državnog proračuna, iz HDS-ova proračuna. To je problem što uvijek ne znamo, nije riješeno imovinsko pitanje nekretnine u kojoj djeluje naše poduzeće Zavičaj d. o. o. u koju smo mi do sada uložili znatna sredstva kako za obnovu tako i za održavanje. Tu nije nikakav iskorak napravljen, i to je tema koja peče. Pokušali smo nekoliko puta s nadležnima u hrvatskoj vladi koraknuti naprijed, nažalost nema nikakvih pomaka. Što se tiče poslovanja poduzeća Zavičaj d. o. o., tamo ima itekakvih pomaka. Prije nekoliko godina bilo je tri tisuće noćenja, lani jedanaest, sada se računa i na dvanaest tisuća noćenja. To je doista velik iskorak. Poduzeće, kako smo čuli u izvješću na HDS-ovoj sjednici, isplatilo je sve dugove, nešto je ostalo i za ulaganja, i neke stvari i ono iz svoje dobiti može uraditi. Bilo je riječi da će se iskoristiti europski fondovi za obnovu zgrade, međutim, budući da nisu sređena imovinska pitanja, nažalost nismo iskoristili te mogućnosti. Ali ima potencijala da se tamo malo obnovi zgrada. Evo, započeti su prvi kampovi, to je gotovo četrsto ili umalo petsto djece koja borave svake godine tamo, i to su 99 posto Hrvati iz Mađarske. Mislim da kada smo već krenuli u tu priču prije dvadesetak godina, onda je trebamo i nastaviti.

Najnoviji je vrući krumpir Hrvatsko kazalište Pečuh. Polako se prilagođavamo jedni drugima, djelatnici i ravnatelj Hrvatskog kazališta imaju nove uvjete. Mi smo dobili one najvažnije informacije o djelovanju kazališta. Bit će mnogo posla. Ja sam svug-

dje tako i komunicirao s mađarskim vlastima i dužnosnicima u Hrvatskoj da to će biti jedna prijelazna godina. Pokušajmo što bezbolnije proći ovu godinu i onda će se već planski ući u 2020. godinu. Dobili smo malo veću potporu iz nadležnoga mađarskog ministarstva, jer se uvidjelo da je to potrebno za djelovanje. Nadam se da ćemo krajem ljeta već otprilike znati program za iduću godinu, planski i planirano se pripremiti za iduću sezonu i kako neće biti problema oko financiranja.

▮ *Naš prostor kulturne autonomije jedan je grad s mnogo kuća u koji se može ući. Naravno, taj grad i te kuće oblikujemo mi sami. Kako ćemo ga oblikovati, u tome imamo slobodu donositi odluke. U prostor kulturne autonomije, možemo kazati, da se mađarska politika previše ne miješa, prepušta ga nama i o nama samima i sredstvima koja imamo ovisi razvoj toga. S druge strane, koliko mi možemo politizirati, koliko su nama otvorena vrata politiziranja, koliki je politički utjecaj Hrvata u Mađarskoj kroz tijelo koje oni na izborima biraju, a potom utemeljuju HDS-ovu Skupštinu. Koliko ona ima utjecaja na donošenje zakonske regulative koja nam osigurava ostvarenje manjinskih prava na svim područjima života. Pri tome ne mislim na potporu novčanu od države. Jer postoji vjerojatno niz problema koje bi trebalo drugačije regulirati, stvoriti okvire... Koliko smo i što smo mi Hrvati inicirali na tom polju u proteklih pet godina? Nije naš konačan cilj glasnogovornik u Mađarskom parlamentu!?*

– Naravno da nije. Želim reći da je trebalo neko vrijeme da i mađarska politika, Parlament, vlada, i manjine u Mađarskoj, shvate kako se otvorio još jedan novi prostor komunikacije. Mi smo inicirali da se mijenja zakon o manjinama, međutim pred parlamentarne izbore 2019. bilo je već malo vremena da se on temeljitije promijeni.

Manje-više svi su se predstavnici manjina kroz te dogovore, kojima su sudjelovali kako predsjednici državnih samouprava tako i glasnogovornici uspjeli postići konsenzus. Konsenzus barem glede onih stvari koje se mogu brzo riješiti. I koje je onda

Od ukupno 23 vijećnika Skupštini održanoj 6. srpnja 2019. godine u HDS-ovu budimpeštanskom Uredu je nazočilo 14 vijećnika

politika i prihvatila. Tu je bilo nekih sitnih zakonskih izmjena. Dogovor je bio da čim prođu parlamentarni izbori, neka se počne sustavno raditi na pripremi prijedloga temeljitije izmjene zakona o manjinama, i to je krenulo. Utemeljen je odbor u kojem su i predstavnici državnih samouprava, odnosno i Narodnosni odbor Mađarskog parlamenta sa stručnjacima radi na pripremama toga. Gledaju i gledamo koje su najbitnije teme koje se tiču manjina i usuglašavamo s nadležnim ministarstvima.

▮ *Što se želi mijenjati, koja zakonska regulativa?*

– Ima pitanja koja se dotiču Zakona o izborima. Nije se mislilo prije nekoliko godina da će biti toliko ustanova u održavanju manjinskih samouprava, kako državnih tako i mjesnih. Zgrade u kojima one djeluju trebale bi prije ili poslije obnavljati. Ako su one u državnim rukama, nema problema, nekako će se to pitanje riješiti, ali su u našim rukama, tu nemamo fond za obnovu. Postoji jedan fond, ali on nije dostatan. Naravno, nismo odustali ni od punopravnog zastupništva u Parlamentu. Ima niz stvari o kojima se raspravlja, niz prijedloga svih trinaest manjina. Vjerujem kako će se nakon jesenskih izbora punim elanom krenuti u posao.

▮ *Hrvatska državna samouprava ima svoju strukturu. Koliko ste bili zadovoljni s radom stručnih odbora u pripremi određenih dokumenata, pa recimo i onih koji se tiču i pravnih izmjena jer nekako mi se čini da je bar ovo potonje rađeno izvan prostora stručnih odbora, skupštinskih sjednica?*

– Općenito možemo biti zadovoljni radom odbora. Naravno kako su većinom naši intelektualci pedagozi, tako je i u Skupštini. Stoga je u Odboru za školstvo bilo više stručnjaka, nego u nekim drugim odborima. Upravosmo zato pozvali vanjske članove u Odbore, stručnjake koji su doprinijeli uspješnom radu Skupštine.

▮ *Narodnosni će izbori biti u listopadu. Birat će se novi saziv HDS-ove Skupštine. Vi ćete krenuti na izborima?*

– Da.

▮ *Rekli ste da ste manje-više zadovoljni, da se situacija stabilizirala, da su utemeljene nove ustanove, da ima mnogo toga još napraviti. Kako zamišljate, koji bi to bili prioriteti koji su pred novim sazivom HDS-ove Skupštine. Najvažniji zadatci.*

– Ja vidim dva velika goruća problema. Najvažnije je zaustaviti gubljenje jezika.

▮ *Jezik se gubi iz javne upotrebe svi smo svjesni toga!*

– To je očito. Za to ima objektivnih i subjektivnih razloga. Objektivnih, nažalost situacija je da naše zajednice su živjele u zatvorenim sredinama stoljećima što se promijenilo. Iz naših povijesnih naselja polako iseljavaju mladi. To je problem koji tišti našu zajednicu. Mladi Hrvati se iseljavaju, ili se useljavaju predstavnici većinskog naroda, pa onda se zbog toga gubi jezik u javnoj upotrebi. Useljavanje je karakteristično recimo za sjeverozapadne županije, iseljavanje je karakteristično za južne županije. To je čisto gospodarsko pitanje, koje međutim utječe itekako i na naš život, na uporabu jezika, i tako dalje.

Nije isto govoriti jezik u obitelji kada si stalno u kontaktu s hrvatskim jezikom ili ga učiti u školi. Ali možda je manje zlo učiti ga i pokušavati u školi stvoriti uvjete, klimu koja će jačati nacionalnu samobitnost i koja će prisiliti djecu da se koriste jezikom, što će im poslije biti prirodno. To su ti prioriteti. Jačanje škola, stručnog rada u školi, to bi trebao biti prioritet. Nije korektno da sada ja govorim o budućnosti i prioritetima prije izbora. Međutim,

budem li i nadalje u nekoj dužnosti, volio bih da se na tom polju radi najviše, da se izradi strategija glede hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Sada imamo uvjete za to, imamo tri školska centra u svom održavanju, imamo Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, imamo Metodički centar. Imamo ljude koji su apsolutno sposobni za to. Mislim da bi to trebao biti jedan od ključnih zadataka novog saziva HDS-ove Skupštine.

Ono što nisam spomenuo, a mislim da je važno, da smo otvorili nove prostore za suradnju s Hrvatima iz susjednih zemalja. Normalno, suradnja je gradičanskih Hrvata iz Mađarske, Austrije i Slovačke stoljetna, sve bolja je suradnja Hrvata u Bačkoj, Bujanjevacima i Šokacima s sunarodnjacima u Vojvodini, Srbiji. Sklopili smo ugovor s Hrvatima u Srbiji odnosno Vojvodini i Sloveniji, o međusobnoj suradnji i vjerujem da je to također važna stvar i za programe očuvanja jezika i kulture.

▮ *Svaka medalja ima dvije strane, tako i naša, vjerojatno. Mađarska politika voli brojke, bilo da se radi o forintama, bilo da se radi o popisu pučanstva, bilo da se radi o narodnosnim izborima i registri-ma narodnosnih birača. Koliko je ljudi glasovalo, koliko je upisano u hrvatski birački popis, koliko će upisanih izaći na glasovanje... Prije tjedan dana pogledala sam podatke na stranici izvornog povjerenstva. Trenutno u hrvatskome biračkom popisu ima deset tisuća i četrdeset upisanih birača. Oni mogu glasovati na jesenskim izborima na tri razine: mjesnoj, županijskoj i državnoj. Ovaj broj kazuje da će temeljem zakona budući saziv HDS-ove Skupštine imati 31 zastupnika, ako se broj upisanih birača ne spusti ispod deset tisuća. Očekujete li da će se sadašnji broj birača u hrvatskom registru (mjesnim registrima) povećati i za koliko do datuma raspisivanja listopadskih izbora? Kakve su projekcije?*

– Ja mogu usporediti stanje s onim što je bilo prije pet godina. Kada su raspisani izbori, onda je bilo ispod deset tisuća birača Hrvata, zato imamo sada HDS-ovu Skupštinu s 23 člana. Poslije se već ta brojka povećala. Naravno, ima rezervi. Ima prostora za povećanje te brojke, bilo ih je i onda prije pet godina. Ako se samo sjetim Mohača gdje nije bilo ni stotinjak birača u hrvatskom registru, ili Baje sa sličnom situacijom. To su naši centri u kojima se očekivalo znatno više upisanih birača. Ono što također zabrinjava jest stanje u Budimpešti. Evo, kako smo čuli, neka je samouprava umalo ukinuta prije koji mjesec. Na jednoj priredbi sam čuo kako je predsjednica mjesne Hrvatske samouprave rekla da više ne želi krenuti, neće ni ostali... Nije još kasno, možemo još o tome razgovarati. Mogućnosti ima za poboljšanje sadašnje brojke, ja vjerujem u to...

▮ *Je li važno da povećamo sadašnju brojku 1040 upisanih birača u hrvatskom registru i radimo na tome da ih što više i pristupi glasovanju, a ne tek da budu upisani.*

– Radujemo se svakom upisanom hrvatskom biraču i onom koji pristupi glasovanju. Mislim da će nas biti iznad deset tisuća u hrvatskom registru, te da će novi saziv HDS-ove Skupštine imati 31 zastupnika. Mislim kako je iza nas intezivnih pet godina rada. Nadam se kako i čitatelji tih pet godina ocjenjuju pozitivnim periodom. Tijekom svog mandata svugdje sam osjećao pozitivnu atmosferu i susretao ljude koji su željeli pomoći da ostvarimo ciljeve HDS-a. Stoga i ovim putem zahvaljujem svim članovima Skupštine, HDS-ovu Uredu, mjesnim i teritorijalnim hrvatskim samoupravama, našim ustanovama te našim hrvatskim medijima koji su pratili naš rad. Zahvaljujem na suradnji i pomoći svima koji su pridonijeli da ovih pet godina sadašnjeg saziva HDS-ove Skupštine prođe u uspješnom radu.

Stipan Mandić – „Počasni građanin sela Čavolja“

Odlukom Zastupničkog vijeća sela Čavolja odličje „Počasni građanin“ ove je godine dodijeljeno Stipanu Mandiću, dugogodišnjem predsjedniku Hrvatske samouprave, za istaknuti rad na polju kulture, sporta i društvenog života. U okviru svečanosti na Danu sela Čavolja, 5. srpnja, plaketu, povelju i bedž uručio mu je načelnik sela Norbert Hamháber. Pošto je primio odličje, Stipan Mandić zahvalio je na priznanju koje mu je dodijelilo njegovo rodno selo.

Stipan Mandić s članovima čavolske Bunjevačke plesne grupe

Kako je uz ostalo istaknuto u laudaciji, Stipan Mandić rođen je 22. kolovoza 1939. godine u Čavolju. Odgojila ga je samohrana majka, koje se do danas sjeća s poštovanjem, srcem i dušom. Suprugu, s kojom do danas dijeli i dobro i zlo, upoznao je 1969. godine, bila je to ljubav na prvi pogled.

Kao zidarski majstor, zalagao se desetljećima za razvoj sela Čavolja. Svojevremeno, od 1947. bio je polaznik mjesne Bunjevačke škole (Hrvatske škole). Zidarski je zanat počeo učiti kao šegrt 1956. u Budimpešti, 1978. završio je strukovnu zidarsku školu, a 1981. postaje zidarskim majstorom.

Sredinom 1970-ih zaposlio se u mjesnoj samoupravi, a pod njegovim vodstvom ostvareni su brojni radovi koji su unaprijedili život njegova rodnoga sela. Nemoguće je nabrojiti

sve projekte koji su ostvareni pod njegovim vodstvom. Među najvažnijima, na što je danas najponosniji, jesu uređivanje jezera i parka na Bari, unutarnja i vanjska obnova župne crkve, te planiranje i izvođenje spomenika poginulima u II. svjetskom ratu.

Bio je izvanredan sportaš. S 13 godina zaigrao je za čavolsku odraslu momčad. Nogometnu karijeru nastavio je u Budimpešti gdje je s 43 gola bio najbolji strijelac omladinskog prvenstva nacionalne lige. Vrativši se, ojačao je i bajski nogomet. U kotarskim prvenstvima osvajao je brojne medalje. Kao trener pionira i omladinaca, dvadeset je godina odgajao nogometni podmladak, pridonio karijeri mnogih mladih igrača.

Tijekom osam godina bio je i predsjednik nogometnoga, rukometnoga i stolnoteniskoga kluba sela Čavolja. Zaslužan je i za obnovu klupskih prostorija nogometnoga kluba.

Ljubav prema rodnome selu odredilo je njegovo podrijetlo, korijeni i narodnosna pripadnost. Nikada nije zaboravio svoje podrijetlo, te je od rane mladosti bio član čavolske Bunjevačke kulturne udruge, plesne, i pjevačke skupine, te kazališne družine. Kao nacionalno svjestan bunjevački Hrvat, vinuo se do državnog uspjeha. Organizirao je brojne televizijske i radijske nastupe. U tri mandata bio je član Zemaljskog vijeća Demokratskog saveza j

Južnih Slavena. Sedamnaest godina obnaša dužnost predsjednika Odbora za financije Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Član je vodstva radne skupine LEADER.

Od 2002. godine predsjednik je čavolske Hrvatske samouprave. Zaslužan je za pokretanje i održavanje Čavolske bunjevačke plesne grupe koja okuplja sve naraštaje čavolskih Hrvata Bunjevaca, nadalje za tiskanje čavolskih izdanja, te za šaroliki društveni i kulturni život svoje zajednice. Samo je njegova skromnost veća od svih zasluga čime je pridonio životu čavolskih Hrvata Bunjevaca, ali i rodnoga sela Čavolja.

Uza svestrani nesebični rad, za njega je uzor bila obitelj koja mu je bila na prvome mjestu, a životnu snagu i energiju danas crpi od svojeg unuka Milana.

S. B.

Plaketu, povelju i bedž Stipanu Mandiću uručio je čavoljski načelnik Norbert Hamháber.

Hrvatski kulturno-jezični kamp u Udvaru

Svi sudionici Kampa

U organizaciji udvarske Hrvatske samouprave, u tamošnjem domu kulture održan je od 1. do 7. srpnja Hrvatski kulturno-jezični kamp koji je 2019. godine okupio dvadeset i sedmero djece te desetak pomagača, profesora, odgojitelja i predavača. Kamp je i ove godine vodila prof. zagrebačke Privatne umjetničke gimnazije Zorica Jurčević. Pomagali su joj nekoliko pedagoga i odgojitelja Hrvatske škole „Miroslav Krležo“, te studenti s bajske visoke učiteljske škole koji su na smjeru hrvatski narodnosni odgojitelj ili hrvatski narodnosni učitelj, jednako kao i nekoliko gimnazijalaca, učenika Hrvatske gimnazije Miroslava Krležo, te jedna učenica iz zagrebačke Privatne umjetničke gimnazije.

Kamp su s prigodnim riječima otvorili u ime organizatora predsjednica Hrvatske samouprave sela Udvara Márta Rónai, a otvaranju su pribivali generalni konzul Drago Horvat koji se s prigodnim riječima i obratio djeci te tamošnji načelnik Žolt Ždral. Potom je voditeljica kampa Zorica Jurčević djecu upoznala s programom jednodnevnog druženja. Djeca su svaki dan boravila u kampu od osam ujutro do četiri sata poslijepodne, a osigurana su im bila tri obroka, izleti po selu, predavanja, zanimanja, slobodne aktivnosti, i nastupi. Kamp je za sve sudionike bio besplatan. Ondje su boravila djeca iz Udvara, Pelira (Pellérd), Pečuha, Birjana, Sukita, Katolja, Kozara, Mohača, Mišljenja i Salante, od čega su njih devetnaest polaznici pečuškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležo.

Uz svakodnevno razgibavanje, uz ples i pjevanje hrvatskih dječjih pjesama djeca su imala svakodnevne radionice te dnevice i predavanje nekog od gostiju predavača, kvizove i izradbu ukrasa te rješavanje brojnih zadataka. Tako im je prvoga dana u goste došla Branka Pavić Blažetin, glavna urednica Medijskog centra Croatica, koja je ponovila s njima znanja stečena lani u kampu o tjedniku Hrvata u Mađarskoj i Radiju Croatica. Potom su djeca naučila zašto Hrvati u Mađarskoj obilježavaju Dan hrvatskoga tiska upravo 2. svibnja, te su poslušali dva razgovora,

tonska zapisa Salančanaka, a potom odgovarali na pitanja u svezi s onim što su čuli. Istoga su dana učili o posebnostima Hrvatske (hrvatski izumi, narodni običaji – sinjska alka) slušali predavanje o hrvatskome stripu i animaciji te radili u skupinama na temu stripa s tehnikom krede, a na temu sinjske alke pokušali izraditi taj predmet od kartona i natjecali se. Drugoga dana gledali su hrvatski dječji film *Moj dida je pao s Marsa*, s podnaslovi- ma na mađarskom jeziku te imali istoimenu radionicu s izrad- bom plakata za film, izradbom robota. U

poslijepodnevni satima sudjelovali su na svetoj misi na mađarskom jeziku u mjesnoj crkvi, naime toga se dana, 2. srpnja, u selu obilježava proštenje, seoske zaštitnice Gospe Srpnice. Trećega dana u goste im je došla učiteljica plesa Vesna Velin koja je s njima uvježbavala plesove bošnjačkih Hrvata, a poslijepodne su učili putem predavanja o Hrvatima u Mađarskoj kroz kreativne zadatke izradbe narodne nošnje tehnikom kolaža, te su obišli i razgledali selo Udvar. Četvrti je dan sudionike kampa posjetio dr. sc. Stjepan Blažetin koji je djeci donio animirani film *Baltazar*, a potom su razgovarali o filmu u nastavi književnosti. Uz vježbanje narodnih plesova, toga su dana slušali i predavanje o Vukovaru te izrađivali tamošnji vodotoranj kao simbol Hrvatske, tehnikom bojica i kolaža. I peti je dan bio u znaku predavanja o hrvatskom animiranom filmu,

ovoga puta o *Malom letećem medvjedu*, nakon čega je slijedio kreativan lutkarski zadatak i društvena igra *Mali leteći medvjedi*.

Potom su zajedno gledali i ocjenjivali filmske uratke učenika Privatne umjetničke gimnazije, a zatim je slijedio skupni rad – filmska radionica snimanje kratkog filma o udvarskom kampu. Šesti je dan bio u znaku lutkarske radionice vježbanja narodnih plesova, završnoga kviza, proglašenje najboljih, i gledanje filmova načinjenih o kampu. Poput prethodnih godina, zadnji je dan bio u znaku svete mise na hrvatskom jeziku, te nastup ispred crkve u narodnim nošnjama i svečanog ručka. Toga je dana kamp posjetio i HDS-ov predsjednik Ivan Gugan.

Branka Pavić Blažetin

Generalni konzul Drago Horvat pozdravio je djecu.

Gradišćanski ambasadori završili četvrto putovanje

„Po staza naših starih“ u Koljnofu

Gradišćanski ambasadori četvrtoga desetodnevnoga putovanja (od 5. do 14. julija) po pet država i moremo reći i najveće reklame Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske, „Po staza naših starih“, 11. julija, u četvrtak, su dospili domom, u rodno selo Koljnof. Na Petófijevom trgu mnoštvo ljudi je aplauzom pozdravilo karavanu, a Koprive su modernim herojem zaguslale za dobrodošlicu „Croatia, iz duše te ljubim“.

Koljnofski načelnik Franjo Grubić sa svojim konjem po četvrti put na čelu povorke

Hodočasnice sa šefom projekta dr. Franjom Pajrićem

Dugo čekamo na koljnofskom trgu, ali sva srića da ovde ima svoj štand Udruga Etnoraj Ogrlice, ka je pred dvimi ljeti došla u blagoslovljeni kontakt s ovim jedinstvenim projektom „Po staza“ i njegovim idejnim ocem dr. Franjom Pajrićem. To već od predstavnic doznajemo, od Marije Obad i od Jadranke Bagladi, ke su jur i djelaonicu održale s napravljenjem nakita i kinča ter djundja u Koljnofu i rado su se odazvale i ovput da sudjeluju, a usput i predstavljaju tradicijske nakite Hrvatske. Nigdor ne more nek tako hladnokrvno proći polag stola, koji nuka jednu narodnu lipotu s lanci, narukvicami, naušnicami. Plac je pun u zalasku Sunca s nevjerojatno nježnima oblaki. Ljudi se pominaju, poslušaju melankoličnu mužiku petrovskih sviračev, negda-negda zalaje koji cu-

cak zavolj dičjega gnjavljenja. Človika napada déjá-vu, kad konačno zagleda približavanje svečane povorke. Najpr ide Lady sa svojim gospodarom načelnikom Koljnofa, Franjom Grubićem, kako i svaki put „Po staza“. Ov konj jur rutinirano maršira na čelu mimohoda, a na kraju programa, čini nam se, i on se naklanja s izvodjači skupa. Čuti veličinu i značaj svoje zadaće. Zatim kola, pak pišice naši hodočasnici ki su većsto kilometarov napravili i na ovom putovanju. Ingrid Klemenšić, predsjednica mjesne Hrvatske samouprave sve nazočne pozdravlja kot i petroviske tamburaše. Diboke i neizrečene čuti radosti, ponosa i slave se mišaju uz jačku i tance, a pred njim zgrabi mikrofon dr. Franjo Pajrić. Glasnogovornik projekta i najjača karika ove aktiv-

nosti začme nabrojiti doživljaje, iskustva ekspedicije, od Hrvatske Kostajnice prik Koprivnice do Željezna. Šopron, Požun, Šenkvice, Mokry Haj nek za koljnofskom stankom idu naredne dane. „Kanili smo iz Bihaća krenuti, iz Bosne i Hercegovine, ali nismo uspjeli zbog političkih situacijov. ▶

Trenutak za pjesmu

500 LJET U TUDJINI

**Petsto ljet smo u tudjini
Mi, hrvatske majke sini.
Još smo živi, još nas ima,
Akoprem me trese zima
Pomisleć, ča j' svega bilo
I nas bolno pogodilo
Tokom povijesti krvave
I naše odisejade.
Iskusili smo rabotu
Ali ipak smo opstali,
Zato ti sad Hrvat hvali
Bože, za tvoje peljanje,
Ti si naše goristanje,
Vodi nas i peljaj dalje,
Ar ti si naše ufanje
U budućnost dalnju, novu.
Usliši nam prošnju ovu:
Ostani i dalje s nami,
Ar nek tako smo spašeni.
Vodi nas k sigurnom cilju,
K sebi u domaju svoju.**

Anton Slavić

Čudami su bili znatizeljni na program

14. Državni kamp hrvatskoga jezika i kulture

Svi zajedno od 23. do 30. lipnja

II. TURNUS DRŽAVNIH JEZIČNIH KAMPOVA – TRI KAMPA

U razdoblju između 23. i 30. lipnja održan je drugi jezični kamp za učenike koji pohađaju nastavu hrvatskoga jezika. U ovom su kampu bili učenici pečuške Osnovne škole „Miroslav Krleža“, učenici iz Šeljina, Lukovišća, Salante, Martinaca, Barče i Izvara. Poznato je da se jezik najbolje i najlakše uči u izvornome govornom području te u svakodnevnoj komunikaciji. Zato Hrvatska državna samouprava svake godine organizira jezične kampove za osnovce i srednjoškolce na otoku Pagu, u Vlašićima, u odmaralištu Zavičajju. Tako za vrijeme kampova djeca imaju jedinstvenu priliku upoznati znamenitosti, prirodne ljepote, kulturu, povijest i običaje Hrvatske, te vježbati hrvatski jezik, upotrebljavati ga u hrvatskoj jezičnoj sredini. Budući da su u kampovima djeca iz raznih regija, županija, imaju mogućnost za druženje, koje je jako važno jer su ona naša budućnost. Zajedno su sa svojim vršnjacima, koji su u nastavi hrvatskoga jezika, ili koji imaju hrvatske korijene, s time jačaju i osjećaj pripadnosti svojoj zajednici. Kampovi su dobra mogućnost da u nevezanim okvirima uče, usavrše svoj hrvatski jezik. Naravno, to je i nastavnicima dobra prilika za druženje, izmjene iskustva, zadataka, metoda, da sastave zanimljive zadatke za učenike, da ih potiču na aktivno sudjelovanje na jezičnim radionicama. Dakako, nastavnici trebaju biti i kreativni jer ima tu i dodatnih programa, i trebaju nositi golemu odgovornost na „ramenima“, jer su

Sudionici Jezičnog kampa Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“

Sudionici Kampa pečuške Hrvatske škole Miroslava Krleže

Sudionici kampa Hrvatske državne samouprave

im roditelji povjerali svoju djecu. Onda im se razvedri lice, olaknu kada siđu pri povratku iz autobusa, i mogu reći da je cijeli tjedan prošao bez većih teškoća.

Koristim se ovom prilikom da zahvalim svim nastavnicima koji su se prihvatili rada u kampu, jer za njih ovaj tjedan nije bio ljetovanje, nego ozbiljan posao. Zahvalila bih i svima u pozadini jer su mnogi radili na tome da možemo boraviti u ovim kampovima.

Anica Popović Biczak

Kamp uz potporu Središnjega državnog ureda Republike Hrvatske

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, a s potporom Republike Hrvatske, u Jezičnom je kampu sudjelovalo 11 učenika iz Salante sa svojom nastavnicom Evom Adam Bedić, 4 učenika iz Šeljina i 13 učenika iz Osnovne škole „Miroslav Krleža“, te nastavnica Erika Sigečan Kuštra, Krištof Petrinović, koordinator sa strane HDS, Anica Popović Biczak, voditeljica Kampa.

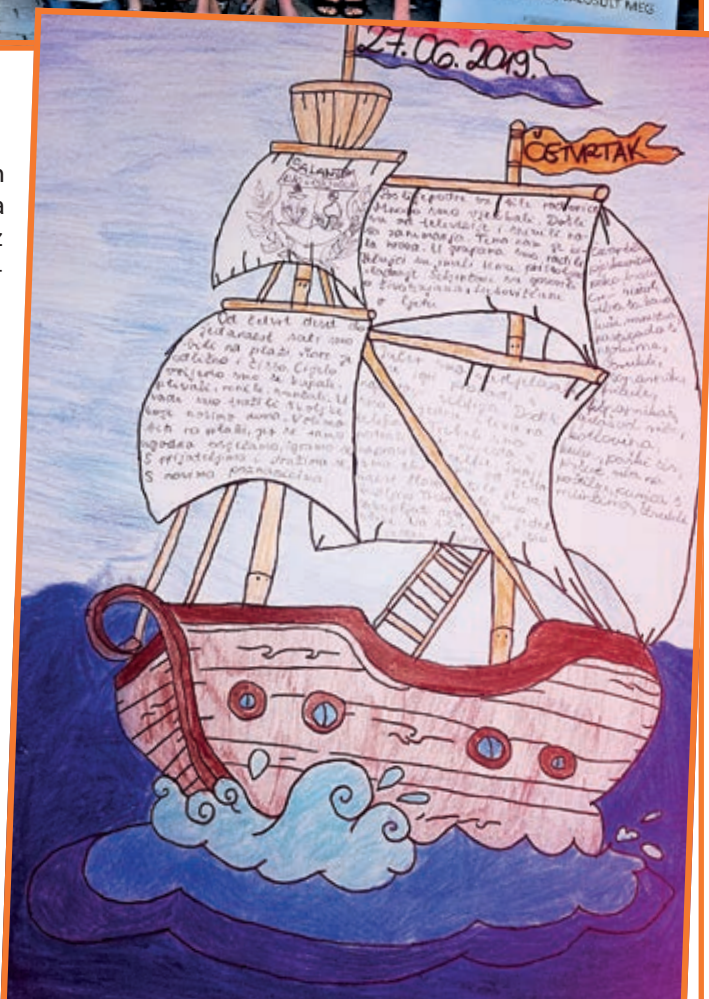
Okvir Jezičnom kampu dale se jezične radionice i dodatni programi, kao što su izleti u Pag, Zadar, NP Krka, kreativna radionica, „Pronađi, napravi selfi i riješi zadatak“, natjecanje u moru, učenje pjesme, ples, sportske aktivnosti: nogomet, odbojka, disco...

Jezične smo radionice imali nakon doručka i ručka. Radilo se po malim skupinama. Nastavnici su se trudili da sa zanimljivim zadacima, igrama privuku pozornost učenika, da ih aktiviziraju, pripreme na izlete.

Nakon jezičnih radionica svi smo veselo krenuli na plažu, gdje smo od toplog sunca tako reći svi pobjegli u more i uživali u plivanju, igri, druženju. Neki su roneći sakupljali školjke, a smjeli su pod nadzorom nastavnika plivali u duboko, do vrpce. Svakodnevno se pregledavao red u sobama, a navečer se većina učenika družila ili igrala nogomet, odbojku na igralištu.

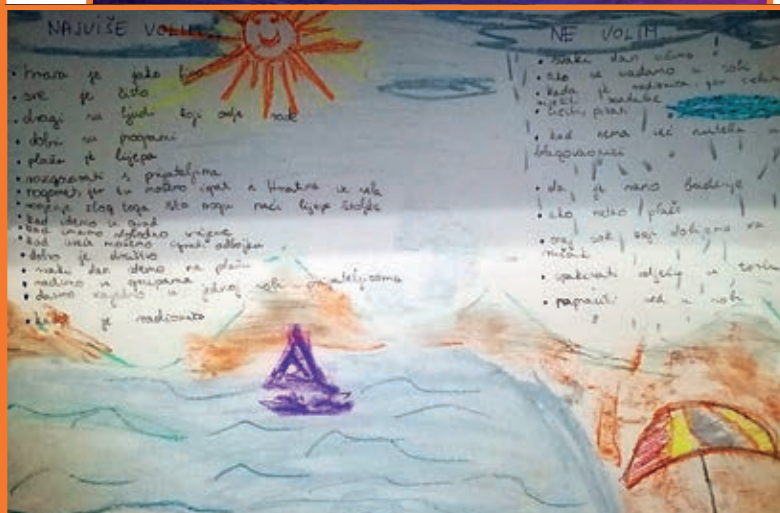
Bilo nam je jako drago, što su se učenici međusobno lijepo družili, a što je vrlo važno jer su oni nositelji naše budućnosti.

Anica Popović Biczak

1. Poslijepodne su bile radionice. Mnogo smo vježbali. Došli su od televizije i snimili su zanimanja. Tema nam je bila hrana. Radili smo u skupinama. Pečušci su imali temu pristojno vladanje, Šeljinci su govorili o životinjama, a Lukoviščani o ljetu.
2. Od četvrt deset do jedanaest sati smo bili na plaži. More je odlično i čisto. Cijelo smo se vrijeme kupali, plivali, ronili, sunčali. U moru smo tražili školjke, koje nosimo doma. Volimo biti na plaži jer se tamo ugodno osjećamo, igramo se s prijateljima i družimo se s novim znancima.
3. Jučer smo sudjelovali u igri „Pronađi i napravi selfi“. Dobili smo jednu sliku na telefon. Trebali smo potražiti mjesto i napraviti selfi. Imali smo družinu od jedanaest članova. Bilo je uzbudljivo. Trebali smo sakupljati i potankosti jedne slike. Na slici je bio jedan brod.

salantski učenici

Jezični kamp Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“

U Jezičnome kampu, u organizaciji Hrvatskoga kulturnog u sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, sudjelovali su: učenici lukoviške (12 učenika), šeljinske (11 učenika), izvarske (5 učenika), martinačke (1 učenik) i barčanske (1 učenik) škole u pratnji svojih nastavnika: Biserka Brantner Kolarić – Lukovišće, Klara Kovač – Izvar, Tünde Balatinac – Šeljin.

Cilj je Kampa da djeca koji uče hrvatski jezik kao predmet mogu upotrebljavati jezik u hrvatskoj jezičnoj sredini, da dođe na površinu i ono pasivno znanje jezika, da postanu hrabriji pri razgovoru. Glavne su teme bile na radionicama *ljet*, *ljetovanje*, *Hrvatska*, *otok Pag*.

Na jezičnim se vježbama radilo u malim skupinama, a nastavnici su im nudili razne sadržaje: učenje pjesme, križaljke, jezične igre... Nastavnici su se trudili da djeci ne bude dosadno, da se ne osjećaju kao da su u školi, ali ipak da obogate svoje jezično znanje, da budu smjeliji ako trebaju progovoriti. Neki su bili jako vješti u usmenom izlaganju, neki su rado crtali, svi su rado pjevali i družili se.

Anica Popović Biczak

*Smokvice je malo selo,
pješice nije daleko.
Nakon večere smo otišli,
putem smo i na ovce naišli.
Mnogo slika smo pravili,
školjkice smo kupili,
i umorni smo se vratili.*

Tamara Čonka,
Viktorija Banjai
Lukovišće

U ponedjeljak navečer bili smo u Pagu. Grad je jako lijep. Najprije smo pojeli sladoled, pa smo šetali gradom. U malim ulicama ima mnogo trgovina. Kupili smo suvenire. Jeli smo pizzu i pili sok.

David Kovačević,
Lukovišće

Bili smo i u Nacionalnom parku Krka. Putovali smo autobusom jedan sat do broda. Brodom smo otišli do velikoga slapa. Tamo smo se kupali. Jako je bilo dobro. Dobili smo veliku palačinku s čokoladom. Pogledali smo i mlin. Bilo je jako toplo. Umorni smo stigli u Vlačice.

Petar i Jazmin Mesaroš
Lukovišće

Svaki dan nakon večere smo igrali nogomet. Ja jako volim nogomet. Bilo je izvrsno.

Akoš Vilanji
Lukovišće

Hrvatski čitalački kamp u matičnoj domovini

Kamp je organizirala pečuska Hrvatska škola Miroslava Krleže, a u njemu je sudjelovalo 30 učenika u pratnji nastavnika: Gergőa Kovača, Ildike Bošnjak Balaž, Rite Ronta Laić.

Kamp se ostvario s potporom Fonda „Gábor Bethlen“.

Cilj je kampa da se učenici u matičnoj domovini koriste hrvatskim jezikom, jer se on u izgovornome govornom području uči, usavrši najlakše. Okruženi hrvatskim jezikom, svaki su dan imali priliku u najjednostavnijim situacijama da poboljšaju, vježbaju svoje znanje hrvatskoga jezika. Bilo je mnogo situacija u kojima su morali upotrebljavati hrvatski jezik kako bi saobraćali, komunicirali, a ove svakodnevne situacije razvili su njihove jezične vještine, samopouzdanje u govorenju hrvatskoga jezika.

Učenici su bili podijeljeni u 3 skupine: sa sviračima je vježbao Gergő Kovač, a ostale su dvije skupine bile jezične. Na radionicama su se učenici zabavljali raznovrsnim zanimljivim zadacima.

Imali smo dobro vrijeme, pa smo to iskoristili za kupanje u moru, na izlete, da nam djeca što bolje upoznaju ljepote prirode, povijest, znamenitosti matične domovine.

Uživali su u međusobnom druženju, u nogometu s mještanima, u raznim natjecanjima. Uvjereni smo da su svi obogaćeni lijepim uspomena stigli svojim kućama.

Anica Popović Biczak

Koprive za Koprive...

Nismo željili prikrojiti na granici tote našim Hrvatima načinjiti neugodnosti“, čujemo od njega i dalje povida o pripetnji na putu, iako točno znamo da sve događaje teško je točiti u par rečenica. „Hrvatska Kostajnica danas umire. Mladih nij' jako na granici Hrvatske i BiH, na obali rijeke Une. Bihać je pao 1592. ljeta, ako bi se mogao još nekoliko misec držati, kad su spojeni kršćanski šeregi i dobili boj nad Turke pod Siskom, danas bi Hrvatska drugačije izgledala“, čujemo nadalje ter se na to predstavlja med putnici mladi par iz Slovačke pod burnim aplauzom publike. Franjo Pajrić ne stane u povidajki, dojdemo do kopča med Siskom i Sambotelom, dodatno i sa Šopronom, jer žitak i smrt sisačkoga biskupa sv. Kvirina spaja ove naše grade i njegovo mučeničtvo na području Panonije. Treći dan je bio putni cilj općina Lipovljani, naselje koje broji i trinaest narodnosti, kamo su Koljnofci bili pozvani jur u 1980-imi ljeti na Lipovljanske susrete. U Đurđevcu i Virju zopet su došli veliki trenutci u putovanju, jer tvrdjva Picokov kade se je branila Europa, opet je bila jedna od zanimljivih štacijov. Koprivnica, Željezno, Koljnof, a pred krajem projekta još slovačko selo Mokry Haj, kade su bili, pak nestali Hrvati. „Hrvatska imena govoru u cimatoru. Nažalost, ovo nas čeka za sto ljet i ovde, ali se ufamo da nešto će ipak ostati od nas“, u misli koracamo dalje u budućnosti, dokle malo iznenadjujuće i dron, i avioni, i helikopter burkaju nebo i pokinjaju oblake nad nami. Ovoljetno putovanje dost nesrično se je ganulo jer već-ki kotrigi nisu mogli proći zbog nesrić i bolesti. Zahvalio se je ovde za jedan dio ženskih nošnji, Mariji Obad iz Etnoraj Ogrlice. Ona je je sašila za divojke kot i partu, ka se je gizdavo nosila i u Koljnofskom piru prilikom nedavnoga nastupa Koljnofskoga kola na Medjunarodnoj smotri folkloru u Zagre-

Pred štandom Etnoraj Ogrlice

bu. „Ivan Mihovec Miki ki je jur skoro do mačin kod nas, sastavio je jednu koreografiju i odjačit ćemo vam himnu našega putovanja. Primite naš program s radošću, kako smo ga mi to pripravili. Nij' dužičak, ali od našega srca je...“, zatvori tako informativne minute dr. Franjo Pajrić, a na to slijedi krasan duet Karmeke Pajrić i Natalije Neubauer ter nadalje tanci. Na obrazu veselje pokriva večdnevnu utrdjenost putnikov i putnic, ali je smiha, uspjeha, fotografijov i skupnih spominikov toliko, da bi se znamda napunila i jedna cijela knjiga. Franjo još prosi staremajke i stareoce ki bi još znali čuda načinjiti za opstanak jezika i hrvatstva, ako imaju mogućnost, neka uču svoje unuke po hrvatski. „Hvala na potpori našem selu, Seoskoj samoupravi, Hrvatskoj samoupravi Koljnofa i Hrvatskoj samoupravi Jurško-mošonsko-šopronske županije. Imali smo jako čuda doživljajev, to ćemo objaviti u seriji Regionalne studije. Za dvi ljeti, na petom putovanju ćemo zajti do polo-

vice najpr planiranoga projekta, koji bi išao sve do 2033. ljeta, do 500. obljetnice doseljenja Gradišćanskih Hrvatov na ove kraje. Ali dotad još svakoga pozivam 15. augustuša u 18 uri u Koljnof, kad će se prikdati još jedan memento, na 30. jubilej pada Željeznoga zastora, takozvani Spomenik budućnosti“. Paralelno s ovimi Pajrićevimi riči i zvoni začmu nazviščavati večernju uru, a trg postepeno zamota jačka „Andjel Gospodinov je Mariji nazvistil...“. I ov dragulj bi mogao lako ići u živu škrinju vridnosti, jer ova molitva morebit u Ugarskoj se jedino ovde čuje u ovakovom formatu. Toni Pajrić u svojem vrtu je ta dan pobrao i ekskluzivni dar od pol metarov, što onda „Učitelj“ Franjo Pajrić prik-daje gostom uz smih. Koprive za Koprive... Doček naših poslanikov s puta pradidov se onda pretvara u pravi štimung i pravi party pod vedrim nebom sve do kasne ure. Znamda ni tribi ekstar potvrditi, iznova smo svidoki i dobitnici iskrenih i vridnih hrvatskih trenutkov...
Timea Horvat

Koljnofski duet lipote: Natalija Neubauer i Karmela Pajrić

Folklorni ansambl LADO i MÁNE imali zajedničku večer u Budimpešti

Pred punom su publikom Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado i Mađarski državni narodni ansambl imali zajednički cjelovečernji koncert 14. lipnja 2019. u Mađarskoj kući običaja. Umjetnici Ansambla Lado izveli su koreografije i glazbene brojeve iz svojeg ovogodišnjeg plesnog programa „Neka sjaji sunce svima“, a mađarski se ansambl predstavio s plesovima i pjesmama koje se temelje na životnom djelu cijenjenoga mađarskog skladatelja, etnomuzikologa i filozofa Zoltána Kodálya.

Suradnja dvaju ansambala započela je 2017. godine kada su se njihovi članovi u zagrebačkome Mađarskom institutu zajedno prisjećali hrvatskoga plesnog koreografa Antuna Kričkovića, koji je bio koreograf Mađarskoga državnog narodnog ansambla, a ujedno i član Lada. Godinu dana nakon toga koncerta uslijedila je njihova zajednička večer u koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, što je ujedno bilo i obilježavanje 70 godina postojanja Mađarskoga državnog narodnog ansambla. Orkestar i plesači

Ansambala te su večeri prikazali najljepše mađarske narodne plesove iz mnogih mjesta: od Kalače preko Szatmára do Kalotaszega, uz vjerodostojnu glazbenu pratnju. U Budimpešti je pak nastavljeno obilježavanje 70. obljetnice Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado. Svoj je izvanredni nastup Lado otvorio prikazom plesova i pjesama Hrvata iz Boke kotorske, „Kolo dođo, diko naša“, koreografiju potpisuje Andrija Ivančan, a glazbenu obradbu Marijan Makar. Na početku koreografije prikazan je isječak iz „Kola Bokeljske mornarice“. Pleše se pred katedralom u Kotoru, 2. i 3. veljače, uoči i na dan svetog Tripuna, zaštitnika grada. Pretpostavlja se da se ovo kolo izvodi od 1463. godine kada je donesen statut Bokeljske mornarice, bratovštine kotorskih pomoraca, a sveti Tripun proglašen zaštitnikom Kotora. Uz „Kolo Bokeljske mornarice“ prikazani su i „Dobrotska poskočica“ te „Škaljarsko kolo“. Potom su nas vodili u Vojvodinu, točnije u Bereg (Bački Breg). Koreografiju „Igranka“ na scenu je postavio Hrvoje Vlašec, a glazbenu obradbu potpisuje Marko First. Zabave uz pjesmu i ples Berešci i Monoštorci nazivahu „igrankama“. Autor je koreografijom želio prikazati „igranku“ u suvremenijem izdanju, ali zadržavanjem izvornih plesnih obrazaca i plesnoga stila, prikazani su šokački plesovi: kolo, ranče, zavrzana, armari i todo-re. „Na Hati“, naslov je pjesama i koreografije iz sjevernoga Gradišća, koje je osmislio dr. sc. Ivan Ivančan, a glazbena je obradba Marijana Makara. Hati, područje sjevernoga Gradišća, obiluje plesnim običajima od kojih su iznimno zanimljivi oni vezani uza

svadbu. U toj su koreografiji prikazani dijelovi običaja tzv. speljivanja, u kojem svadbeni odličnik pleše sa svim djevojkama na piru, te mladenkin ples sa svim momcima. Osim toga, prikazan je ulomak običaja odlaska na zdenac (pojt na vodu), tijekom kojeg mladenka preko glave baci vrtanj (svadbeni kolač) što ga momci nastoje uhvatiti. Potom se vodom iz posuda zalije tlo. Kolač su momci nastojali uhvatiti, a potom su vodom iz posuda zalili tlo na kojem su se otplesala tri plesa te otpjevala obredna pjesma „Va kolo Ivanjca“. Posebno je privlačan ples „Hop skočit ne morem“, u kojem djevojke vrte momke, a oni visoko skaču u zrak i dlanovima udaraju o sare svojih čizama. Potom su uslijedile „Gradišćanske jačke“, scenski postav Stjepana Perka i glazbena obradba Marijana Makara. „Preko Drave“. U koreografiji Ivana A. Ivančana prikazani su i „dugački drmeš“ te elementi kola. Riječ je o pjesmama i plesovima podravskih Hrvata iz Mađarske. Iz Ladina programa nisu izostali ni moliški Hrvati iz Italije „Oj, divojka rodna“. Završni je dio posvećen Hrvatima iz Bačke „Prid pendžerom“, glazbena tema i „Subotičke razglednice“ – ulomci običaja bačkih Hrvata. Koreograf je Andrija Ivančan, a glazbena je obradba Marijana Makara. Koreografija prikazuje tri isječka iz njihova tradicijskoga života vezana uz običaje Velikog prela, Kraljica i Svadbe. Uz pjesme su prikazani i poznati bunjevački plesovi poput „Rokokoa“, „Bože, daj“, „Malog kola“, „Keleruja“, „Momačkog“ i „Slamarskog“ odnosno „Šiškog kola“.

Mađarski se državni narodni ansambl predstavio s plesovima i pjesmama koje se temelje na životnom djelu cijenjenoga mađarskog skladatelja, etnomuzikologa i filozofa Zoltána Kodálya. Priča se odvija iz sićušnih elemenata života zamišljene zajednice, čiji se glazbeni okvir sastoji od skladba Zoltána Kodálya (i njegova suvremenika Béle Bartóka) i narodnih pjesama koje je skladatelj sakupio. Tijekom scena pratili smo razvoj ljudskih odnosa, njihov gubitak, radost i tugu, ritual svakodnevnog života i blagdana, a u čast svečara MÁNE je izveo i podravsku plesnu koreografiju iz produkcije „Ezerarcú Délvidék“. Glazbeni je urednik Szalonna István Pál, redatelj-koreograf Gábor Mihályi. Solo su pjevali Martina Szerencsés i Milán Hetényi. Kristina Goher

Shodišće ognjogasev, vojnikov, viteških redov

Pater Anijan: „Molitva, mir, svidočanstvo – to je naša današnja zadaća!“

Mi, Gradišćanski Hrvati, imamo jedno prelipe hodočasno mjesto u židanskoj loznoj dibini kod Peruške Marije, kade je židanski farnik Štefan Dumović upeljaio uz ostalo i ljetna shodišća za različite namjere. Prve junijske nedilje ovde se najdu lovci i lugari, prva nedilja u julu je pak zabilježena za shodišće oružanih snag, viteških redov, policajcev, carinarov, ognjogasev, Hitne pomoći, čuvarov tradicij, veteranov, kamo jur ljeta dugo imaju pravo dojt i hodočasniki prik granic. Ljetos za glavnoga celebranta je pozvan pater Anijan Marko Mogyorósi iz Tihanya, koncelebranti su bili domaćin Štefan Dumović, Tibor Bali i Tibor Kovács, a na sam kraj svete maše je zašao i dr. Anton Kolić ter podilio zlatomašni blagoslov.

„S ljubavlju vas pozdravljam danas pri hodočasnom mjestu Peruške Marije. Veseli me da smo skupa na ov denašnji dan, kad kanimo počvrstiti naše ufanje iz Kristuševoga aldova za naš svakidašnji žitak“, je začeo tako pater Anijan sveto mašno slavlje na tri jeziki za svečanim dolaskom zastavov. Zbor Peruška Marija i mišani zbor iz Kőszegfalve jur ljeta dugo ovako u paru su zaduženi za muzički dio shodišća. Za Evandjeljem se je lozna tehnik

tribala bi shvatiti da nije on sam centar vlašćega žitka, nego je to mjesto Božje. Po ti tri riči moguće je svit preminjiti na mirnije, veselije i blaženije. „Molitva, mir i svidočanstvo – to je naša današnja zadaća!“, dodao je još pater Anijan ki se je zahvalio i na

Pri mašnom slavlju

zakazala, ali je sveta prodika iz ust Marka Mogyorósija, rodnom iz Koljnofa, i prez mikrofonta zgrabila hodočasna srca. Kako je rekao, Jezuš u Evandjelju poručuje tri riči za tu nedilju. Prva je diboka i istinska molitva, jer kršćanu to znači napravljenje puta prema Gospodinu da bi se i On mogao približiti našem srcu. „Druga poruka je poruka mira, tišina i diboka svist da sam na svojem mjestu. Ondesam, kaj tribam biti, a ne drugdir. Bože, učini me tvorcem mira, i zato molimo danas“, naglasio je prodikač ki je za treću poruku označio svidočanstvo, u kom svaka pešona

Pater Anijan Marko Mogyorósi blagoslavlja čepreško vino

Polaganje vijenca

pozivu, ali je riči zahvale uputio vojnikom, policajcem, ognjogascem, predstavnikom Hitne pomoći ki su odani za službu ljudi, čuvajući mir i sigurnost našega orsaga i naroda. Potom su

„Dolazak zastavov“

zastupniki svih organizacij položili vijence u parku meštrijov pri spomeniku patronov, a duhovniki su blagoslovlili čepreška vina kot i žgano Viteškoga reda. Štefan Krizmanić, mjesni načelnik, takaj je pozdravio okupljene, a Štefan Dumović se je posebnim darom zahvalio glavnomu organizatoru shodišća jur 30 ljet dugo, Imreu Fehéru, umirovljenomu majoru graničarov. Himne su na debele minute osvojile cijelo područje, a potom se je odvijalo u ovoj prirodnoj lipoti druženje, koje je vridno od ljeta do ljeta ponavljati.

Tiho

Dan sela i Hrvatski dan u Tomašinu

Nastup salantskog KUD-a „Marica“

Iz kotla su mirisali od boljih do još boljih mirisa, prekrasne su melodije privlačile svakoga mještana na tradicionalni Dan sela i ujedno i Hrvatski dan u Tomašinu. Seoska i Hrvatska samouprava zajedno su priredile taj cjelodnevni program u prelijepome seoskom ozračju 13. srpnja 2019. godine. Program je počeo malonogometnim turnirom i natjecanjem u kuhanju gdje su se unatoč lošem i kišovitom vremenu pojavile mnoge družine i momčadi. Od 13 sati organizatori su ugodili svakoga, skupa je objedovalo cijelo stanovništvo, gosti i svi zainteresirani. Od 16 sati

otpočeo je kulturni dio programa te su proglašeni rezultati natjecanja u kuhanju i nogometu. Načelnik Jozo Šabac pozdravio je nazočne, zahvalio je svima na pomoći i svakomu zaželio dobru zabavu.

Prije kulturnog programa parlamentarni zastupnici iz regije održali su svoje pozdravne govore. U središtu za sport i slobodno vrijeme, gdje je priređena cjelodnevna organizacija, László Szászfalvi skrenuo je pozornost na važnost zadržavanja vlasti u seoskoj zajednici. I Balázs Ander naglasio je da bi takav događaj mogao približiti ljude koji ovdje žive,

posjetitelje, s poštenim osmijehom, zagrljajem ili razgovorom. Norbert Biró, predsjednik Županijske skupštine, poželio je posjetiteljima jačanje starih prijateljstava i stvaranje novih. Nakon tih riječi pozornicu su preuzeli folklorasi. Prvo smo mogli vidjeti koreografiju plesova bošnjačkih Hrvata iz okolice Salante u izvedbi salantskoga KUD-a „Marica“, koji ove godine slavi 20. obljetnicu postojanja. Zatim smo mogli čuti hrvatske napjeve u izvedbi pečušskog Orkestra Vizin, te opet „Maricu“ s koreografijom „Semartin“. Nakon njih su na pozornicu došli podravski Mladi tamburaši i sa svojim pjesmama zabavljali gledatelje.

Publika je nakon toga pozdravila ostvaraj Ansambla „Somogy“ iz Kapoša, osnovanog 1949. godine. Tünde Nagy donijela je narodne pjesme iz rumunjskog Dârjiua (Székelyderzs), a druga je skupina pod nazivom Tomašinsko „drugo stanje“ imala zabavnu predstavu. Nakon folklornog dijela nastavila se zabava u izvedbi poznatih pjevača Bandika, Annamari, L. L. Junior, Brigi iz Mohača... sve do kasnih sati. U 10 sati je bio vatromet, koji je oduševio stotine gledatelja.

Ramona Štivić

Orkestar Vizin zabavljao je gledatelje.

„Big Jump 2019“

Kako donosi portal vpz.hr, u organizaciji pitomačke Turističke zajednice, Općine Pitomača, Nippy adventures i Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i ekološkom mrežom Virovitičko-podravške županije, i ove je godine na Križnici održana manifestacija „Big Jump 2019“, a obilježena je i 7. godišnjica proglašenja Rezervata biosfere Mura – Drava – Dunav. Brojni su posjetitelji uživali u bogatome zabavnom programu, raznovrsnoj gastronomskoj ponudi, odbojci na pijesku, bicikljadi, kanuingu, beer pongu, a bio je tu i program za najmlađe posjetitelje koji su također uživali. No turnir odbojke na pijesku pod nazivom „Lozićev put“ privukao je možda najveći broj posjetitelja, pa se natjecalo čak deset momčadi. Brojni zaljubljenici u prirodu velikim skokom u rijeku Dravu na plaži kod Križničkog mosta pridružili su se tisućama ljudi diljem svijeta koji ovim simboličnim činom pokazuju da im je stalo do živućih rijeka, ali i do vlastite budućnosti koja neminovno ovisi o očuvanju tih rijeka.

Mala stranica

MEĐUNARODNI LIKOVNO-LITERARNI NATJEČAJ 2020

Iserlohn – Essen (Njemačka) – Orašje (Bosna i Hercegovina) –
Bjelovar – Zagreb (Hrvatska)

Tema: „Jezik – riječ, maska, ljubav, štiti i mač, umjetnost“

Međunarodni likovno-literarni natječaj Iserlohn – Essen – Orašje – Bjelovar – Zagreb na temu „Jezik – riječ, maska, ljubav, štiti i mač, umjetnost“ raspisuje se za djecu Hrvata u iseljeništvu i djecu iz Hrvatske u dobi od 1. do 8. razreda osnovne škole (iz Njemačke do 12. razreda) s namjerom da se otkrije sve što se krije u značenju jezika za čovjeka, a čega djeca najčešće nisu ni svjesna. U svijetu postoji mnoštvo jezika, i takvih koji se ne čuju. To su oni jezici u slikama, bojama, pokretima, mirisima, hrani koji se vide, mirišu i osjete. Jezik može biti i dobra riječ i maska iza koje se može odmoriti i ljubav koju možemo dati i primiti. Jezikom se možemo zaštititi i obraniti, i na kraju kistom i perom, jezicima umjetnosti, sve to nacrtati i napisati. Tema natječaja za 2020. godinu traži odgovore na pitanja što sve možemo reći jezikom i zašto nam je bitan.

Izložba likovnih i književnih radova hrvatskih učenika iz cijeloga svijeta održat će se u Njemačkoj, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini pod pokroviteljstvom

Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Hrvatske matice iseljenika, a u suradnji internetskog portala Hrvatski Glas Berlin i Matice hrvatske za Ruhrsko područje, Osnovne škole „Orašje“ i Ogranka Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora Bjelovar. Proglašenje najboljih likovnih radova bit će u Gradskoj galeriji u Iserlohnu do kraja ožujka 2020. godine, a književnih, literarnih do kraja travnja 2020. godine. U likovnom dijelu nagrađuju se tri likovna rada od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda. U književnom dijelu nagrađuju se tri rada za svaki razred od 1. do 8. razreda (iz Njemačke do 12. razreda).

KATEGORIJA LIKOVNIH RADOVA: Tehnika: kombinirana tehnika, kolaž, tuš, flomaster...
Format: A4 **Rok prijave: 15. veljače 2020.** godine Svaki rad na poleđini treba sadržavati ove podatke: ime i prezime učenika, razred, adresu i naziv škole, e-adresa, ime i prezime mentora. (Podatci na poleđini trebaju biti ispisani čitljivo, velikim tiskanim slovima.) Radove poslati na adresu: Ankica i Ante Karačić, Stormstr. 3, 58640 Iserlohn, Deutschland Za dodatne se informacije možete obratiti organizatorima: Ankica i Ante Karačić, Stormstr. 3, 58640, Iserlohn, Deutschland, a.karacic@gmx.de

Nagrađuju se tri likovna rada u kategorijama od 1. do 4. razreda i od 5. do 8. razreda.

KATEGORIJA KNJIŽEVNIH, LITERARNIH RADOVA – PJESMA/SASTAVAK: Radovi trebaju biti na hrvatskom jeziku, a ako su na nekome drugom jeziku (engleski, njemački, francuski, španjolski, ruski, češki, mađarski...) moraju biti prevedeni na hrvatski jezik.

To može učiniti mentor/ica. U posljednjem slučaju šalju se oba primjerka na izvornom i hrvatskom jeziku. Dopuštene su sve forme i dužine književnih radova. Svi radovi trebaju biti pisani u Word doc formatu, veličine fonta 11, u pismu Times New Roman. **Rok prijave: 15. veljače 2020.** Svaki rad treba sadržavati ove podatke: ime i prezime učenika, razred, država, adresu i naziv škole, e-adresa ime i prezime mentora/ice.

Radove poslati na e-adresu:

gde Jadranke Gradac uprava@matica-hrvatska-ruhrgebiet.de;
loebbert-gradac@t-online.de.

Nagrađuju se tri književna rada za svaki razred od 1. do 12. razreda. Posebno se ocjenjuju pjesme, a posebno sastavci. Posebno se ocjenjuju književni radovi iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, a posebno književni radovi iz drugih zemalja.

Hrvatski kamp tradicija za kerestursku djecu

Kulturno društvo Kerestur već godinama organizira za kerestursku djecu ljetne kampove s različitim tematikama. Bilo je već ekološkog, foto, biciklističkog, slikarskog i jezičnog kampa na različitim mjestima, u Zalakarošu, Letinji i Keresturu. Ovogodišnji je Hrvatski kamp čuvanja tradicija održan od 8. do 12. lipnja u hostelu u Bazi (Bazakerettye) u kojem je sudjelovalo dvadeset i dvoje djece iz Kerestura.

Voditeljica je kampa svake godine Eržika Deak Kovač, predsjednica Društva, ujedno i voditeljica doma kulture, koja tijekom cijele godine organizira za djecu razne programe u keresturskom domu kulture, i to od sportskih aktivnosti, preko ručnih radionica, natjecanja, medijske radionice do kulturnih programa. Za ovogodišnji je kamp također osmislila vrijedne i zanimljive programe za osnovnoškolsku djecu.

– Mnogim obiteljima tijekom ljetnih odmora nije lako smjestiti djecu, pa im naša organizacija pomaže priređivanjem kampova. Osim toga u kampu uvijek nudimo i dodatne sadržaje, na

Sudionici kampa

Hrvatski kviz

Slikanje lica s hrvatskim simbolima

Bilo je vremena i za facebook

taj način kroz igru nešto i nauče, druže se sa svojim vršnjacima i ne sjede stalno pred računalima i telefonima. Ovogodišnji se kamp usredotočio na hrvatski jezik i na hrvatske tradicije, ali naravno ima i drugih aktivnosti. – kazala je gđa Kovač u kampu.

Djeca u Bazi bila su smještena u hostelu u prekrasnoj prirodi okruženom šumama, sama je sredina pružala nešto posebno. U prijedopodnevni satima su se odvijala zanimanja na hrvatskome jeziku, komunikacijske igre, kvizovi, šaljive igre spretnosti, slikanje hrvatskih simbola, učenje pjesama, plesova, a poslijepodne slobodne aktivnosti: društvene igre, nogomet, stolni tenis i druge športske igre. Kamp je posjetila i keramičarka Edita Herman, pa su svi izradili na lončarskome stolu glinene posude, ali od svih programa svim sudionicima najomiljenije je bio kupanje u bazenima kupališta u Bazi.

beta

VI. šokački piknik u Vršendi

Mali Vršendani

Vjerska i kulturna udruga šokačkih Hrvata te Hrvatska samouprava sela Vršende 29. lipnja suorganizirale su VI. šokački piknik na kojem su uz domačine sudjelovali gosti iz bačkog naselja Dušnoka i prvi put iz Budimpešte, zatim iz baranjskih naselja Kozara, Olasa, Katolja, i Narada.

Kao i lani, priredba je umjesto u Šokačkoj čitaonici održana u prostorijama mjesnog doma kulture. Kako nam uz ostalo reče predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Marijana Balatinac, preuzimanjem i obnavljanjem zgrade Šokačke čitaonice, s prekrasnim zelenim prostorom, prije pet godina odlučili su da će umjesto prijašnje crkveno-kulturne manifestacije pod nazivom Šokačko sijelo odnosno „Ovca i ovčji rep“ organizirati kulturno-zabavnu priredbu Šokački piknik. Prve je godine održan u vršendskom Orašju, a sada se održava u domu kulture jer je mladež tražila i hrvatski bal.

Hrvatska izvorna folklorna grupa iz Budimpešte

Vršendanke

Pjevački zbor iz Katolja

Najbolji vršendski kuhari

– To je zapravo druženje mještana i gostiju iz Baranje, ali sada imamo već i goste iz Budimpešte. I ove smo godine pozvali predsjednike, zastupnike i simpatizere hrvatskih samouprava okolnih hrvatskih (šokačkih i bošnjačkih) naselja, ali i goste iz Dušnoka, s kojima surađujemo već deset-petnaest godina. – reče uz ostalo predsjednica Hrvatske samouprave Marijana Balatinac.

Kako nam uz ostalo reče voditeljica Hrvatske izvorne folklorne grupe iz Budimpešte Eva Išpanović, njihovo je gostovanje ostvareno u spomen na pokojnog Antuna Hosua, bivšega člana društva rodom iz Vršende.

Popodnevni i večernji program počeo je natjecanjem u kuhanju domaćih jela, a kuhao se uglavnom svinjski paprikaš. Gosti iz Salante nisu kuhali, ali su pripremili vrlo bogat bošnjački stol. Na dvorištu doma kulture okupljeni su se zabavljali uz zabavnu hrvatsku glazbu, te uz dobru kapljicu vina.

Priredba je nastavljena prigodnim kulturnim programom domaćih i gostujućih društava iz okolnih, ali i udaljenijih naselja. Tako su u programu nastupili Hrvatska izvorna folklorna grupa iz Budimpešte, salantski KUD „Marica“, vršendska Hrvatska dječja i omladinska folklorna grupa, katoljski Pjevački zbor i Tamburaški sastav mjesne osnovne škole. Svojom nazočnošću priredbu su uveličali Drago Horvat, generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu i Mišo Hepp, bivši glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj.

Po završetku programa održano je i svečano proglašenje rezultata u kuhanju svinjskog paprikaša. Na natjecanju su sudjelovale družine hrvatskih samouprava i gostujućih društava. Prema odluci ocjenjivačkog suda prvo su mjesto osvojili mladi članovi vršendske kulturne udruge, drugo gosti iz Budimpešte, a treće gosti iz Narada.

Nakon programa druženje je nastavljeno uz zajedničku večeru. Usljedio je bal, a za dobro raspoloženje pobrinuo se martinački Orkestar „Podravka“.

Stipan Balatinac

HRVATSKI LJETNI FESTIVAL MLADIH 2019 KONCERT

SANDI CENOV

10.08.2019. 21⁰⁰

BRLOBAŠ,
NA OBALI DRAVE

NEMZ-KUL-19-1186

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36-30-3961852, e-mail: branka@croatia.hu, ZAMJENICA GLAVNE UREDNICE: Timea Horvat, e-mail: tiho@croatia.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatia.hu, Kristina Goher, e-mail: kristina.ghr@gmail.com, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, tel.: 1/269-1974, e-mail: nusik.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Živko Mandić, e-mail: zmsantovo@gmail.com, ADRESA: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatia.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatia Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100, uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 7500 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. HU ISSN 1222-1270